

Beretning for Vrå Beboer- og Erhvervsforening marts 2014

Fortid

Det var en fremsynet, modig og risikovillig mand, der skabte Vrå. Det var købmand A. Chr. Poulsen. Da jernbanen i 1871 kom op gennem Vendsyssel..og anlagde et trinbræt på Vrå præstegårds jord ...et trinbræt, der skulle betjene landsbyerne Sdr. Vrå, Nr. Vrå og Borup, købte han jord af Præstegården og byggede en købmandsbutik lige over for. Han havde luret, at det her nymodens tog nok var noget. Og hvis det slog an, så ville der nok blive en del, der skulle til og fra trinbrættet...og hvor der er folk, ligger der en handel og venter.

A. Chr. Poulsen var købmand med stort K. Han købte ikke bare grund til sin butik. Nej, han købte hele det areal, der nu rummer Jernbanegade, udstykkede det og solgte det til de, der hurtigt efter fulgte trop.

Han tog et skridt ud i luften, han vovede hele sin økonomiske habitus – han satsede og han lykkedes med det. Hatten af for gamle A. Chr. Poulsen. Det er faktisk hans skyld, at der i dag er noget, der hedder Vrå. Og så var vi heldige, at dyrlæge Niels Jensen flyttede til byen. Han var om nogen foregangsmand i byens opbygning. Han har stået fadder til Slagteriet, Vrå Vandværk, Vrå Hovedskole, Vrå Sparekasse, Lunden, De gamles Hjem..og meget mere. En imponerende indsats.

Og Vrå voksede, og voksede. 20-erne...30-erne...40-erne...50-erne...Det vrimlede med butikker. Vrå var en handelsby. Det var her land og by mødtes. Sådan var det i Vrå, og sådan var det også i mange andre stationsbyer.

Forandringer

Men i 60-erne begyndte man så småt at ane en forandring....og lige siden har antallet af butikker i byer af Vrå's størrelse været aftagende. Kvinderne på arbejdsmarkedet, ungdomsoprør, make love nok war...supermarkederne dukker op, og pressede specialbutikkerne.

Lige siden er antallet af butikker i Vrå gået tilbage(Quistgård Møbler, Gadegårds Boghandel, Tatol, Slagter Albertsen, Slagter Larsen....Slagter Keld...AC-sko, træscomageren i Mejerigade, Cigar Niels Jensen, tjømaj Sinding, Holmegård og Thomsen...trist...ja, men det er lige siden...i starten ganske langsomt...senere mere accelereret..har vi oplevet en samfundsudvikling, der er gået i retning af stordrift og centralisering.

Jamen hvis det er gået sådan lige siden 1968, så må Vrå være fuldstændig bag ud af dansen.

Nehhh...det er Vrå nemlig ikke. For udvikling, tilfældigheder, held...og det faktum, at der stadig er godfolk i Vrå – enkeltpersoner såvel som grupper af folk, der gerne vil være med til at gøre en forskel....har gjort en forskel.

Hvis vi måler på antallet af butikker, så er det helt galt. Men hvis vi kigger på dynamikken, kulturen, og aktiviteten i byen...hvis vi kigger på antal indbyggere og antal arbejdspladser - så ser det helt anderledes ud. Så er det svært at få armene ned. Og ikke mindst, når Vrå – sammen med Hirtshals og Hjørring, er udpeget som Motorvejsaksen, hvor kommunen satser på bosætning og befolkningsudvikling.

Vi mærker alle, at forandringens vinde blæser, og det er i en verden med forandring...en verden med afvikling på nogle områder – og udvikling på andre....en verden med centralisering og stordrift....det er *den* verden...det er i *det* spændingsfelt vi og Vrå skal agere. Udfordringer er der nok af. Landsbyer som Vejby, Vrensted, Rakkeby og Poulstrup har det svært. Ærgerligt, for de rummer så meget nærhed, overskuelighed, livskvalitet og lokalpatriotisme. Det er et held, at vi er netop så store, at vi klarer første "centralisering- og

storcenter- sunami” – endda i fin stil. Der er rigtig meget, der går godt i Vrå. Det er faktisk længe siden det er gået så godt, og lad os kikke lidt på noget af det, der i dag er byens DNA.

Nutid

Det går godt med Højskolen. Man laver et fantastisk arbejde, og kan ikke sjældent melde om fuldt hus – 90 elever måske fra 15 nationer. Det er godt gået – det er simpelthen enestående.

Idrætscenter Vendsyssel – vi har landsdelens bedste, og her hviler man ikke på laurbærrerene. Nej, knap er mørtelen tør inden man udvider med en tilbygning på 1500 kv. m – en tilbygning, der rummer overnatningsfaciliteter m.m. for 70 sportsfolk på træningslejr, handelsrejsende, montører osv. Et nyt Vrå Hotel – eller Nordjyllands svar på Vedbæk

Og nu har man også – takket være et frugtbart samarbejde mellem det lokale erhvervsliv, ICV, VBI og Vrå Beboer- og Erhvervsforening – med kunstgræsbane.

Det er næsten for godt til at være sandt.

Tilsynsmyndighed på det gamle kommunekontor med 60 – 70 arbejdspladser Staten ønskede et mere ensartet og bedre tilsyn med de private opholdssteder, og Danmark skulle dækkes af 4 afdelinger. Et af dem skulle ligge i Hjørring kommune, og her valgte man Vrå – man valgte det gamle Kommunekontor i Vrå

Her var det meningen, at man ville samle hele det fragmenterede børneinstitutionsmiljø, men da kommunekontoret blev lejet ud til tilsynsmyndigheden, måtte man bygge nyt. Skulle det være ved Enghaven, hvor stort, er der plads osv...og den debat affødte hurtigt ide'en om, at bygge - ikke kun hen ny daginstitution, men en helt ny skole.

Den nuværende Vrå Skole består af 15 bygninger af varierende alder, kvalitet og isoleringsniveau. Det er både uhensigtsmæssigt og dyrt i drift. Og kunne man nu lave noget, der passer bedre til den nye skolereform med integreret børneinstitution..osv. Og kunne man lave det hele nede ved ICV? Det ville være helt fantastisk... og godt for Vrå.

Og miraklet skete. Politikerne blev hurtigt enige, og nu mangler *man kun lige et ministerielt ja til finansieringen*. En fantastisk mulighed for Vrå Skole – og Vrå

Det går også godt i Lunden – byens gamle park og markedsplads.

I Vrå beboer- og erhvervsforening havde vi en grøn vision, og vi har længe arbejdet med et større projekt i Lunden. Vi kom - ikke mindst takket være god opbakning fra lokalområdet - i hus med økonomien. Visionen er, at Lunden skal tænkes sammen med det grønne bælte mod øst og det grønne bælte mod vest – og at det bælte ikke skal *skille* – men derimod *samle* byen.

Vi måtte udsætte gennemførelsen af projektet, fordi det viste sig, at områdefornyelsesarbejdet i ”Fokus Vrå 2014” ville komme til at gribe ind i det – og efterfølgende måtte vi forlænge udsættelsen, fordi Hjørring Vandselskab havde planer om at lave en 1000 kv. m stor forsinkelses sø et eller andet sted.

Søen er landet, det bliver i østenden af Lunden - og nu ser det ud til det hele går op i en højere enhed.

Vi har fået et asylcenter.

Vrå har så mange kvaliteter og så mange ressourcer, at et asylcenter med 100 beboere sagtens kan assimileres. Og et Asylcenter vil blive positiv nyhed, der vil give byen et løft. Sådan tænkte de fleste i

Vrå...og sådan er det blevet...takket være en god modtagelse i byen...og også en fantastisk indsats fra ICV, Højskolen og Niels Rosenbom. Og Asylcenteret i Brovst, der driver Møllegården rejser rundt i Danmark og fortæller om solstrålehistorien fra Vrå – og det kan vi godt være lidt stolte af.

Byens bager måtte lukke.

Hvor var det ærgerligt, men hvor var det også godt, at bageriet Ingeborg åbnede. Vi har haft 4 bagerier i Vrå. Vi har stadig et - det er rigtig godt, og det må vi skønne på.

Og så har vi igen fået en avis med hovedsæde i Vrå.

Det er Mads Buch, der for 3 år siden startede Vendsyssel Avis. Han har nu lejet lokaler i Strømgade – og aldrig har det været nemmere, at komme i kontakt med den lokale presse

Vi har også Uhrenholdts gård

...der som Hjalte så poetisk skriver....er blevet et af byens bankende hjerter. Her er kunst, her er håndværk, her er mad og musik... og ikke mindst socialt samvær – Og så har man Danmarks eneste Håndbryggerskole. Kort sagt: Uhrenholdts Gård er en smeltedigel af kultur...lige midt i byen. Et kraftcenter – med både en indre – og en udfarende kraft - en kulturel og folkelig krumtap i midtbyen – et byens værksted, der hjælper, hvor der er behov. ...Men det stopper ikke her...

For derudover må vi huske:

Vi har et erhvervsliv, der gør det rigtig godt – flere virksomheder bl. a Fynbo og Hydratech har aktuelle udvidelsesplaner

VBI – en moderne idrætsforening med en dygtig ledelse

Engelundsamlingen...et landskendt Kunstmuseum

Danmarks eneste Børnenes Jord – noget helt enestående og unikt

Vrå Amatørteater – Ungdomsteater, Vrå Revyen – sidst med DM titel

Tre kirker med ressourcestærke netværk

Spejderne – og de grønne og de blå – og de samarbejder

Vi har en dynamisk rideklub, der har vendt en truende lukning til noget, der ligner et "wirtschaftswunder"

Et veldrevet Lokalhistorisk Arkiv, der har styr på fortiden

Vi har en Sparekasse, der gerne støtter lokalt, og gang på gang er den med til at gøre en forskel

Og sidst, men ikke mindst har vi jernbanen, og(A. Chr Poulsen, og Dyrslægen)..der har æren for, at Vrå blev til.

Og Jernbanens betydning for byen kan ikke overvurderes.

En aktiv beboer- og erhvervsforening

Vi laver Vrå Marked, og vi laver Jul i Vrå. Det lyder enkelt, men det er et stort arbejde – og det er bestemt heller ikke gratis.

I gamle dage var der 3 Vrå Markeder...men i stedet for 3 lidt forkølede markeder, går vi nu efter modellen hvor vi siger, at et ordentligt brag er bedre end 3 små.

Og også julearrangementerne går vi efter at samle alt på én dag – og vi har investeret hårdt i sikkerhed. Vi blev faktisk tvunget til det. Historien om den lysmastpissende hund i Lønstrup, der vist næsten mistede forplantningsevne, har gjort indtryk, og vi har bekostet en dyr HFI-sikring af samtlige træbærende master – vist i omegnen af kr. 2400,- pr mast. Altså er der i Vrå ingen risiko i den henseende, hvis man får lyst til at lette ben op ad en lysmast

Når det handler om udstykning af grunde, har politikerne i alt for lang tid siddet på hænderne, og vi har længe presset på med at få nye udstykninger i Vrå. Endelig er vi blevet hørt. Der kommer grunde på Gartnervænget allerede i år, og næste år kommer der 12 nye grunde på Spiren-området.

De mange nye arbejdspladser i byen – og byens mange kvaliteter tror vi vil må generere en tilflytning , og vi mangler et samlet "salgsmateriale" Derfor har vi igangsat et arbejde med at lave en elektronisk version til hjemmesiden og til facebook – og endelig en folder i dobbeltsidet , glittet sulfitkardus. Vi har forhandlinger i gang med Nils Henriksen, Nordtekst...og Axel Søgaard, og de er snart klar med et udspil, som vi så skal forsøge at finde finansiering til.

Og samtidigt har vi lavet indsigelser mod: Bilka i Hjørring – mod et kæmpe stort naturgasanlæg på 16 tønder land ved byens mest anvendte tilkørsel – og endelig imod en nedskæring af afgangene på rute 72

Vi har også arbejdet med Lundenprojektet, der godt nok er blevet udskudt to gange – Vi ville så nødtigt bruge penge på noget, som senere skulle laves om. Så hellere vente, så vi får det hele til at spille sammen - og derfor har Lundenprojektet midlertidigt ligget i dvale. Men foråret er på vej – også i Lunden.

Er der så slet ingen malurt i bægeret?

Jo, det er der. Det er ærgerligt, at Grams butik og Storkøb står tomme. Det er ærgerligt, at slagteriet ikke slagter lige nu - man må håbe det er en overgang – og så må vi håbe, politikerne lytter til de indsigelser, der er sendt vedr. det 16 tdl store biogasanlæg, der er planlagt ved Vrå's væsentligste indfaldsvej. En indkørsel fortæller noget om det man kører ind til, og vi mener Vrå fortjener bedre. Så både optisk, lugtmæssigt og trafikalt, er det ikke den type naboer vi drømmer om.

og endelig er der hotellet. Det er både ærgerligt og pinligt, at det stadig står der, men vi ved er aktuelle forhandlinger mellem Hjørring kommune og Ejeren - noget, der ligner et gennembrud i sagen.

Jo, vist er der malurt, men med de mange positive ting i mente, ændrer det ikke hovedindtrykket af, at der er rigtig mange ting, der går godt i Vrå

Fremtiden

En kendt mand sagde noget i retning af: *Ja, naturligvis tror jeg på fremtiden...for det er der, vi skal leve resten af vores liv...*Sådan tænker vi også i foreningen, og vi vil gerne, som gamle A. Chr Poulsen - være fremsynet, modig og risikovillig.

Hjørring kommune har valgt at have fokus på Vrå, tak for det... og Hjalte Haunstrup Skov har videreudviklet vores grovtandede vision om det grønne bånd. Men ikke blot videreudviklet. Han har også tilsat mange spændende tanker og ideer om de øvrige byrum - og det har han gjort i nært samarbejde med et lokalt funderet udvalg. Hjalte har i processen skubbet til os – men han har bestemt også lyttet.

Vi glæder os over, at vores eget Lundenprojekt nu endelig kan komme i gang – og samtidigt glæder vi os til at komme i gang med områdefornyelsen. Det vil blive en vitaminindsprøjtning til vores by – og det vil helt sikkert være med til at øge det vækstpotentiale Vrå allerede har – og det peger i retning af en spændende fremtid

Vi er overbeviste om, at Vrå er kommet for at blive – og vi vil kæmpe videre – også selv om vejen af og til er en af de der: "Med spidse brosten belagte"

Vi vil være med, vi vil videre – og det bedste vi kan gøre at tage initiativ og samarbejde....at stå sammen, hjælpe hinanden og løfte i flok. Og i den proces vil Vrå beboer og Erhvervsforening gerne være både initiativtager, katalysator og medspiller. Vi vil ikke sidde på bagsmækken og kikke bagud – Nej, vi vil sidde på agestolen...have godt fat i tømme og kikke frem.

Jeg vil gerne takke bestyrelsen for godt samarbejde i det forgangne år. Det har været både spændende, lærerigt og sjovt.

Marts 2014

Vrå beboer- og Erhvervsforening

Arne Larsen - Ledet